

VISIO 2040

Kivenheiton päässä pääkaupunkiseudulta sijaitsee iloinen Inkoo. Tämä elinvoimainen kunta on tunnettu ainutlaatuisesta saaristostaan, maaseudun rauhastaan sekä kylämäisestä tunnelmastaan.

Sujuvien julkisen liikenteen yhteyksien, hyvän elämänlaadun, korkean palvelutason, vahvan alkutuotannon ja oivallisten yritysmahdollisuuksien avulla kunta on tietoisten strategisten panostusten kautta onnistunut luomaan toimivan kokonaisuuden, jossa asukkaat viihtyvät hyvin elämän kaikissa vaiheissa, ja johon muuttaa uusia asukkaita.

Keskeisiksi arvoiksi kunta nostaa ylpeänä esiin yhteisöllisyyden, tasa-arvon, meren läheisyyden ja kaksikielisyyden – ja näistä pidetään kiinni!

Inkoon kunnalla on hyvät edellytykset olla tulevaisuudessakin luonnonläheinen ja itsenäinen kunta, joka vaalii pienimuotoisuutta, korkeaa palvelutasoa, vahvaa lähidemokratiaa ja hyvää elämänlaatua. Suomessa koko kuntakenttä on kuitenkin muutosten edessä – ja muutokset vaikuttavat luonnollisesti myös Inkooseen. Julkisen talouden näkymät ovat heikohkot, väestö ikääntyy ja Inkoota koskevia tärkeitä päätöksiä tekevät suuremmat tahot. Yleiset trendit, kuten kaupungistuminen, ilmastonmuutos, vihreä siirtymä, kasvava maahanmuutto, lisääntyneet henkistä ja fyysistä hyvinvointia koskevat haasteet sekä digitalisaatio, hallitsevat kehitystä. Näiden lisäksi myös SOTE-uudistus teki Inkoosta riippuvaisemman muista toimijoista. Näillä kaikilla on ja tulee jatkossakin olemaan vaikutus Inkooseen.

Inkoon väestönkehityksen arvioidaan olevan negatiivinen ainakin vuoteen 2040 asti. Vähennemisen lisäksi väestö myös ikääntyy. Lasten lukumäärä laskee, ja henkilömäärät kasvavat varsinkin vanhimmissa ikäryhmissä. Tämä kaikki aiheuttaa luonnollisestikin haasteita pitkällä aikavälillä. Kunnan asukasluvun ennustetaan laskevan alle 5 000 asukkaaseen vuoteen 2040 mennessä, mikäli merkittäviä ja kasvua edistäviä investointeja ei tehdä ennen sitä. Inkoon talous heikkenee, ja kansallisen tilanteen ollessa huono se vaikuttaa voimakkaasti koko kuntaan. Visio on laadittu tilanteessa, jossa tulevat vuodet osoittavat merkittävää alijäämää.

Kun otetaan huomioon hyvinvointialueen palvelustrategia sekä nykyinen kehitys varsinkin terveydenhuollon puolella, ei Inkoon kunta voi olettaa, että terveydenhoitoa järjestettäisiin lähipalveluna tulevaisuudessa.

Tällä Visio 2040 -työllä selvitettiin mielipiteitä siihen, minkälaiselta Inkoon tulisi näyttää vuonna 2040, ja kuinka Inkoon tulisi kohdata edellä mainitut haasteet sen saavuttamiseksi. Lisäksi visiotyön tärkeisiin tavoitteisiin kuului kunnan tulevien haasteiden konkretisointi ja yleisön tietoisuuden lisääminen niistä. Visio perustuu prosessin aikana kerättyyn tietoon ja materiaaliin. Tämän eteen on työskennelty vuoden 2024 alusta alkaen.

Vision taustatiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen tietoihin. Niissä otetaan huomioon syntyvyys, kuolleisuus ja Suomen sisäinen sekä kansainvälinen muuttoliike. Koosteen faktoista ja ennusteista laati konsulttiyhtiö MDI. Myös asukkaiden, henkilökunnan ja keskeisten yhteistyökumppaneiden mielipiteet on otettu huomioon, ja niitä kerättiin satunnaiskyselyn, asukastyöpajojen, kohdistettujen kyselyiden sekä työseminaarien avulla. Työ on tehty Inkoon näkökulmasta, ilman alueellista tarkastelua.

Visiotyön tuloksena voidaan todeta, että Inkoossa toivotaan kunnan nykyisen palvelurakenteen ylläpitämistä ja kehittämistä. Tätä toivotaan ensisijaisesti tavoiteltavan väestönkasvun kautta. Kuntastrategian mukainen kasvu, eli liki 6000 asukkaan tavoittelu, koetaan positiiviseksi. Lisäksi teollisuuden ja elinkeinoelämän kehittyminen nähdään ennen kaikkea hyvänä mahdollisuutena Inkoon kehittymiselle. Kuntalaisten ja päättäjien mielipiteet ovat suurilta osin yhteneväisiä näissä asioissa.

Huomioiden aiemmin mainitut haasteet, ei väkiluvun kasvattaminen 6 000 asukkaaseen ole suoraviivaista ja se edellyttää, että jotain varsin poikkeuksellista tapahtuu. Tämän työn tuloksena todetaan, että Inkoon visio 2040 voidaan saavuttaa työskentelemällä määrätietoisesti kolmen kriittiseksi tunnistetun teeman kehittämisessä. Ne ovat:

1. Elinkeinoelämän toimintaedellytykset
2. Saavutettavuus ja asuminen
3. Inkoon tarina – tunnettuus

1. Elinkeinoelämän toimintaedellytykset

Inkoolla on suuri etu useimpiin kuntiin nähden – Inkoon Joddbölessä sijaitsee nimittäin käyttämätön, oman sataman omaava suuri teollisuusalue, jossa sähkön saatavuus on hyvä. Joddböle on jo 1970-luvulta lähtien ollut valtakunnallisesti merkittävä teollisuusalue, mutta Fortumin alue itsessään on ollut käyttämättä aina hiilivoimalan purkamisen jälkeen. Nyt yksityiset maanomistajat, jotka omistavat yhdessä noin 500 ha asemakaavoitettua aluetta, pyrkivät muokkaamaan kaavoja. Voimassa olevaa kaavaa on muutettava, jotta se soveltuisi nykyajan teollisuuden tarpeisiin.

Kunta tietää Joddbölen alueen soveltuvan erittäin hyvin tuotantoteollisuudelle. Toivottua väestönkehitystä tukevan kuntakehityksen takaamiseksi kunnan tulee edistää Joddbölen alueen kehittämistä työllistävää toimintaa varten. Joddböleä voidaan kehittää vihreää siirtymää silmällä pitäen, koska kiinnostusta sen edistämiseen löytyy sekä kansallisella että eurooppalaisella tasolla. Kaavoitusprosessin yhteydessä kunta tutkii voimassa olevaan lainsäädäntöön ja kansallisiin vaatimuksiin viitaten kunkin hankkeen perustamista ja sen toteutumismahdollisuuksia. Kunta näkee Joddbölen myös potentiaalisena osana alueellista ekosysteemiä. Hyvä vuoropuhelu Joddbölen alueen kehittämistä koskien on erittäin tärkeää.

Inkoo haluaa pitää itseään myös vastuullisen kasvun edelläkävijänä.

Vihreä siirtymä on koko Suomen valtakunnallinen tavoite. Joddbölen alue satamineen, teollisuusalueineen ja energiainfrastruktuureineen tulee olemaan merkittävä tekijä koko maamme pyrkimyksessä vähentää teollisuuden päästöjä – sekä valtakunnallisesti että maailmanlaajuisesti.

Inkoo haluaa edelleen olla seudun yrittäjäystävällisin kunta. Se suhtautuu myönteisesti yhä useamman pienen ja keskisuuren yrityksen sijoittumiseen kunnassa, ja myös Inkoonportin yritysalueen kehittämistä jatketaan.

Visiolla halutaan osoittaa, että kunta on joustava ja ennakoiva:

Kunnassa ylläpidetään sujuvia, joustavia ja vastuullisia prosesseja mahdollistavaa hyvän kunnallisen hallintotavan mukaista toimintakulttuuria. Tähän sisältyy myös eri toimijoiden, kuten elinkeinoelämän, viranhaltijoiden, päättäjien, asukkaiden sekä muiden osapuolten, välistä viestintää. Tavoitteena on luoda sijoittajia varten vetovoimainen ja ennustettava ympäristö yhteisössä, jolle lähidemokratia on tunnusomaista.

2. Saavutettavuus ja asuminen – viihtyisää ja kestävää tulevaisuuden tarpeet huomioiden

Mahdollisuuksia asua Inkoossa ja työskennellä muualla parannetaan aktiivisesti edistämällä saavutettavuutta. Myös työvoiman saatavuus Inkoossa riippuu osittain liikenteen joustavuudesta ja seudun infrastruktuurista. Kunta haluaa edistää hyviä yhteyksiä, mikä myös edellyttää panostuksia seudun infrastruktuuriin. Asuntopolitiikkaa tulee edistää, ja kunta voi itse päättää millaista asumista Inkooseen suunnitellaan ja missä mittakaavassa. Päätökset tehdään ensisijaisesti uusien asuinalueiden suunnittelun yhteydessä. Kun kuntaan muodostuu työpaikkoja ja saavutettavuus on hyvä, on myös mahdollista kehittää Inkoon asuntomarkkinoita eteenpäin.

Liikenneyhteyksien kehittäminen:

Inkoo edistää liikenneinfrastruktuurin parantamista keskittymällä erityisesti kantatie 51:n kehittämiseen ja rantaradan parantamiseen, sekä ylläpitämällä tehokkaita julkisen liikenteen yhteyksiä varsinkin pääkaupunkiseudun suuntaan.

Kunta haluaa myös tukea alueen tavoitteita parantamalla infrastruktuuria seudullisella tasolla. Tämä tapahtuu esimerkiksi edistämällä rantaradan kehittämistä siten, että työmatkaliikenne Inkoosta mahdollistuu, ja työstämällä moottoritien jatkamista Kirkkonummelta länteen päin. Kaikissa näissä tavoitteissa toimitaan yhteistyössä seudun toimijoiden ja keskeisten viranomaisten kanssa.

Monipuolinen asuntotarjonta:

Perheiden koon pienentyessä tarvitaan uusia asumisvaihtoehtoja väestönkehityksen edistämiseksi. Tämä edellyttää eri kohderyhmille soveltuvien asuntojen kaavoittamista. Keskeistä on tarjota toimivia asuinympäristöjä, joissa on hyvät yhteydet ja viihtyisä miljö. Jos väestökehitys voidaan pitää positiivisena tulevana vuosikymmeninä, voi Inkoo suunnitella kehitystään monipuolisemmin ja kestävämmiin.

Kunnan kasvaessa syntyy myös kasvava asuntotarve eri väestöryhmissä.

Erialaisten asumismuotojen mahdollistamista tullaan pitämään ensisijaisen tärkeänä samalla, kun asemakaavoituksessa päätetään, että miten ja missä mittakaavassa asumista tulisi kehittää. Toimivat tietoliikenneyhteydet mahdollistavat etätyöskentelyn sekä taajamissa että maaseudulla.

3. Inkoon tarina – tunnettuus

Iloinen Inkoo kaikille asukkaille ja vierailijoille – tästä kunta haluaa pitää kiinni.

Inkoon tarinaa kerrotaan aktiivisen markkinoinnin kautta, kunnan upeaa saaristoa ja ympäröivää luontoa korostaen. Kulttuurin tärkeyttä nostetaan esiin erilaisilla kulttuuritapahtumilla, jotka tavoittavat kaikenikäisiä kävijöitä sekä tietenkin kunnan asukkaita. Kuntalaisia aktivoidaan myös liikkumaan erilaisten liikuntatempausten avulla.

Kunta arvostaa vallitsevaa yhteisöllisyyttä ja kaksikielisyyttä, joista molemmista nautitaan Inkoossa joka ikinen päivä.

Luonnonläheinen saaristokunta:

Inkoossa korostetaan ainutlaatuisen saariston ja luonnon merkitystä. Kaunis lähiympäristö tarjoaa asukkaille ja kävijöille mahdollisuuksia nauttia puhtaasta luonnosta ja monipuolisista ulkoilumahdollisuuksista.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset tuntuvat myös Inkoossa – ja ne näkyvät sekä maalla että merellä. Kestävän ilmastopolitiikan toteuttaminen Inkoon ainutlaatuisen luonnon säilyttämiseksi on erittäin tärkeää.

Kulttuuri ja yhteisöllisyys:

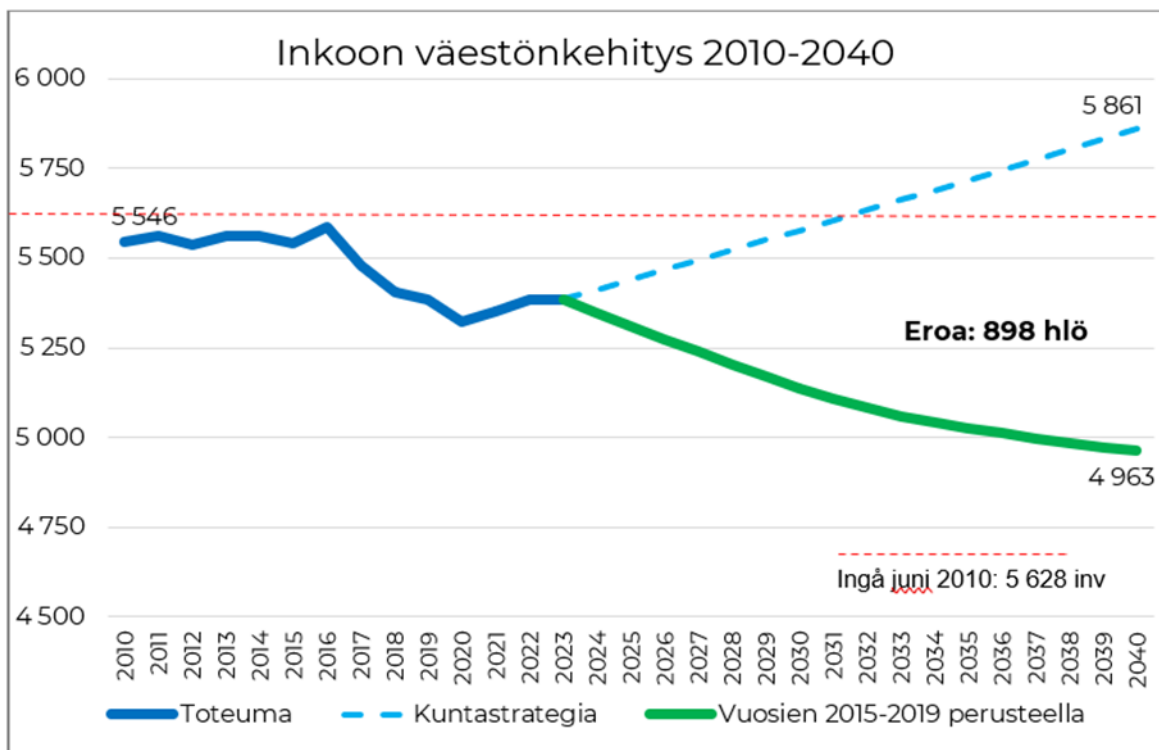
Inkoosta löytyy runsaasti kulttuuria. Kunnan uusi kulttuurikeskus tulee entisestäänkin vahvistamaan paikallista taide- ja kulttuuritarjontaa, ja aktiivinen kulttuuri- sekä yhdistystoiminta tarjoaa asukkaille monia eri mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa. Kunta haluaa myös rikastuttaa kulttuuritarjontaansa edistämällä tapahtumien, festivaalien ja näyttelyiden järjestämistä kaikenikäisille, unohtamatta kuitenkin aktiivisen elämäntavan edistämistä liikunnan muodossa. Kulttuurin ja yhteisöllisyyden tulee näkyä myös kunnan imagon luomisessa ja normaalissa perusarjessa.

Elinvoimainen ja monikielinen yhteisö:

Inkoon sijainti lähellä pääkaupunkiseutua tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet hyvän asumisen ja työn yhdistämiseen koko seudulla. Kunnan sijainti ja luonto tarjoavat myös loistavat puitteet rikkaalle vapaa-ajan vieton.

Nämä edut yhdistyvät elinvoimaiselle pienkunnalle ominaisessa tiiviissä yhteisöllisyydessä ja pienimuotoisuudessa. Markkinointi ja imagon luominen tukevat tunnettuuden kasvattamista. Kunta arvostaa kaksikielisyyttään suuresti, ja haluaa viestiä kaikille sen yhteisöllisyyttä rikastuttavista ja kulttuurista monimuotoisuutta edistävästä vaikutuksista.

Kunta näkee myös, että toivottava kuntakehitys merkitsee tarvetta houkutella uusia kuntalaisia monin eri tavoin – tässä painopiste on erityisesti nuorissa ja lapsiperheissä. Kunnan on myös varauduttava työskentelemään aktiivisemmin kotouttamisasioiden parissa tulevaisuudessa. Lähipalvelujen edistäminen on haastavaa, mutta mahdollista, mikäli kuntalaisia on riittävästi. Ennaltaehkäisevään toimintaan ja ikäihmisille suotuisaan yhteisöön panostaminen on erityisen tärkeää, kun väestö ikääntyy. Kunnan tulee myös tarkastella mahdollisuutta perustaa yhtenäinen peruskoulu kunnan elämän vahvistamiseksi.



KUVIO.

Toteuma – Inkoon väestönkehitys vuoteen 2023 asti.

Kuntastrategia – Väestönkasvu 0,5 %/vuosi vuoteen 2040 asti.

Vuosien 2015–2019 perusteella – Ennuste väestönkehityksestä, joka on laadittu viime vuosien perusteella (pois lukien ns. koronavuodet).

Inkoon väkiluku suurimmillaan, 5 628 asukasta